

Posudek oponenta diplomové práce

Bc. Zuzana Olexová

Word-Formation Processes Used for Brevity in Electronic Discourse

Vedoucí práce: PhDr. Petra Huschová, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Eva Nováková

Cílem práce je analyzovat slovo tvorné procesy v online diskurzu; analýza vychází z předpokladu, že ve zvoleném diskurzu budou převládat iniciálové zkratky nad zkráceninami a že nejproduktivněji se zkracují jmenné fráze.

Jazyk a formální stránka: Po jazykové stránce DP vyhovuje stylistickým normám akademického stylu a dodržuje formální náležitosti kvalifikační práce. Nepříliš vhodná je pouze volba velkých písmen pro názvy analyzovaných kategorií (Abbreviations apod.), neboť se nejedná o vlastní jména.

Teoretická část a práce se zdroji:

Teoretická část relevantním způsobem charakterizuje online diskurz i typické rysy online komunikace napříč jazykovými plány, včetně faktorů vnět extových. Kapitoly věnované slovo tvorbě se opírají o dostatečný počet zdrojů a diplomandka prokazuje schopnost informace smysluplně propojovat, kriticky hodnotit a na jejich základě vyvodit vhodnou kategorizaci jazykových jevů pro vlastní výzkum. Místy se v textu vyskytují věcné nepřesnosti nebo neadekvátně užitá terminologie: příliš obecný je termín „sign“ (s. 19), neboť v daném kontextu se jedná o interpunkční znaménka; pojem „syllable“ (s. 20) náleží nikoli do morfologického, ale fonetického plánu; afixy nemají funkci „modifikátorů“ (s. 20); zájmena jsou spíše než jádra jmenných frází jejich proformami (s. 24); tvary se sufixem *-ed* nemusí být odvozená adjektiva, ale nefinitní slovesa (s. 24–25). Poněkud matoucí je argument, že „Compounding and Blending can be used in order to shorten a word or phrase, and so they can be a useful tool in CMC“ (s. 32), z něhož vyplývá, že složeniny jsou formálně kratší než jiné typy pojmenování.

Analytická část:

Analytickou část uvádí velmi pečlivě popsaná metodologie včetně podrobného komentáře k anotacím v korpusu. Nalezené výskyty jsou analyzovány podle druhů rejstříku (obecné lexikum, specializovaná slova atd.) a kromě popisu pro každou kategorii zvlášť jsou porovnávány také navzájem. Všechny zkratky jsou detailně charakterizovány jak z hlediska formálního (počet zkracovaných slov, volba velkých/malých písmen, interpunkce, morfologická struktura), tak funkčního, tj. zda náleží do roviny spisovného/nespisovného jazyka či formální/neformální komunikace a zda odpovídají stylistickým parametrům daného žánru. Diplomandka dokáže adekvátně analyzovat dílčí příklady, porovnávat je s ostatními výskyty a zjištěné poznatky v závěru (kap. 6) zpětně zobecnit. Pouze některé interpretace jsou poněkud diskutabilní – př. (101) lze chápat jako volné spojení substantiva *campaign* s premodifikací *ad*; sufix *-ing* v př. (103) je typicky verbální (a neutváří slovesné „časy“, ale tvary participia a gerundia), takže je pravděpodobné, že *modding* je vytvořeno od zkráceného slovesa *modify*, nikoli jména *modification*.

Na základě výše uvedeného navrhuji hodnocení **A** a doporučuji práci k obhajobě.

Návrh otázek pro diskusi při obhajobě:

- (1) Jaké typy kontextu jsou nezbytné pro interpretaci zkratk? Lze jejich význam vyvozovat z vnitrotextových informací uvnitř diskuzního vlákna, používat referenci intertextovou (vyhledávání v jiných online textech) nebo je nutné spoléhat se na mimojazykové znalosti?
- (2) Znamená „kratší forma“ vždy komunikačně efektivnější strategii? Usnadňují všechny zkratky v korpusu komunikaci, nebo mohou některé vést k nepochopení?
- (3) Podle jakých kritérií můžeme určit, zda je zkratka součástí běžné slovní zásoby (general), nebo specializovaného rejstříku (CMC, fanouškovský/hráčský žargon apod.)? Nakolik se tyto kategorie překrývají?
- (4) Z analýzy vyplývá, že některé zkratky mohou být jak akronyma (iniciálové zkratky), tak zkratky slabičné. Jaké hlavní faktory rozhodují o jejich klasifikaci, je-li CMC psané médium, kde neznáme fonetickou podobu zkratky (např. CRISPR [C, 55])?
- (5) Smíšená slova (*blending*) jsou na jedné straně definována jako „words with new meaning“ (s. 74), na straně druhé jako „combination of meanings of the original words“ (s. 36). Zároveň můžeme předpokládat, že např. pro pochopení pojmu *Buffy-verse* [A, 98] potřebuje mluvčí znát význam původních lexémů (*Buffy* + *universe*). Jaký je rozdíl mezi významem a pojmenováním?
- (6) Jakým způsobem jsou utvářeny zkráceniny (*clipping*) – vznikají na hranicích slabik, tedy v rovině fonetické, nebo morfémů (předpon a přípon)?

Dne: 20. 8. 2023

Podpis oponenta práce

.....